



**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,  
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ**

# **ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ**

**Дугаар 2017/06**

**Улаанбаатар хот  
2017 он**

## ГАРЧИГ

Агуулга	Хуудасны дугаар
1. Мал аж ахуйн салбар	2
2. Газар тариалангийн салбар	4
3. Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	5
4. Экспортын зарим нэрийн бараа	7
5. Импортын гол нэрийн бараа	8
6. Хөдөө аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ	9

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

## 1.МАЛ АЖ АХУЙН САЛБАР

Улсын хэмжээнд 2016 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 26.5 сая хээлтэгч малын 22.3 сая (84.3%) нь 2017 оны эхний хагас жилд төллөсөн байна. Эм хонины 87.6 хувь, эм ямааны 83.8 хувь, ингэний 45.9 хувь, үнээний 74.1 хувь, гүүний 69.8 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 97.9 хувь буюу 21.9 сая төл бойжиж, өмнөх оны мөн үеэс 2.9 (15.1%) саяар өссөн байна.

Том малын зүй бус хорогдол 2017 оны эхний хагас жилд улсын хэмжээнд 606.1 мянга болж, өмнөх оны мөн үеэс 630.6 (51.0%) мянгаар буурав. Том малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр нь авч үзэхэд адуу 30.2 мянга, үхэр 64.0 мянга, тэмээ 444, хонь 271.8 мянга, ямаа 239.6 мянга байна. Нийт хорогдсон малын 44.8 хувийг хонь, 39.5 хувийг ямаа эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд өвчнөөр хорогдсон мал 2017 оны эхний хагас жилд 40.3 мянга болж, өмнөх оны мөн үеэс 7.9 (24.4%) мянгаар нэмэгдэв.

### МАЛ ТӨЛЛӨЛТ эх малын төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилд

Эх малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, мянган толгой				Төллөлтийн хувь			
	2014 I-VI	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2014 I-VI	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI
<b>Бүгд</b>	<b>16 926.4</b>	<b>19 255.1</b>	<b>19 494.9</b>	<b>22 308.9</b>	<b>87.1</b>	<b>86.5</b>	<b>81.7</b>	<b>84.3</b>
Гүү	570.1	662.1	652.7	777.7	72.7	73.9	65.9	69.8
Үнээ	864.2	1 051.7	1 047.0	1176.3	75.1	78.9	71.8	74.1
Ингэ	53.3	52.2	59.0	64.0	47.6	43.5	46.2	45.9
Эм хонь	8 186.4	9 351.1	9 637.8	11 024.2	90.0	89.2	86.0	87.6
Эм ямаа	7 252.5	8 137.9	8 098.4	9 266.7	87.4	86.4	80.3	83.8

## ТӨЛ БОЙЖИЛТ

төлийн төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилд

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл, мянган толгой				Бойжилтын хувь			
	2014 I-VI	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2014 I-VI	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI
<b>Бүгд</b>	<b>16 710.3</b>	<b>18 697.3</b>	<b>19 011.7</b>	<b>21 885.0</b>	<b>98.6</b>	<b>96.8</b>	<b>97.3</b>	<b>97.9</b>
Унага	559.0	645.7	639.1	763.9	98.2	97.5	97.9	98.2
Тугал	851.9	1033.2	1027.6	1 156.4	98.6	98.2	98.1	98.3
Ботго	52.6	51.4	58.4	63.3	98.7	98.4	99.0	98.9
Хурга	8 105.3	9 138.6	9 434.8	10 847.4	99.0	97.5	97.7	98.2
Ишиг	7 141.5	7 828.4	7 851.7	9 054.1	98.1	95.9	96.7	97.4

## ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ

малын төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилд

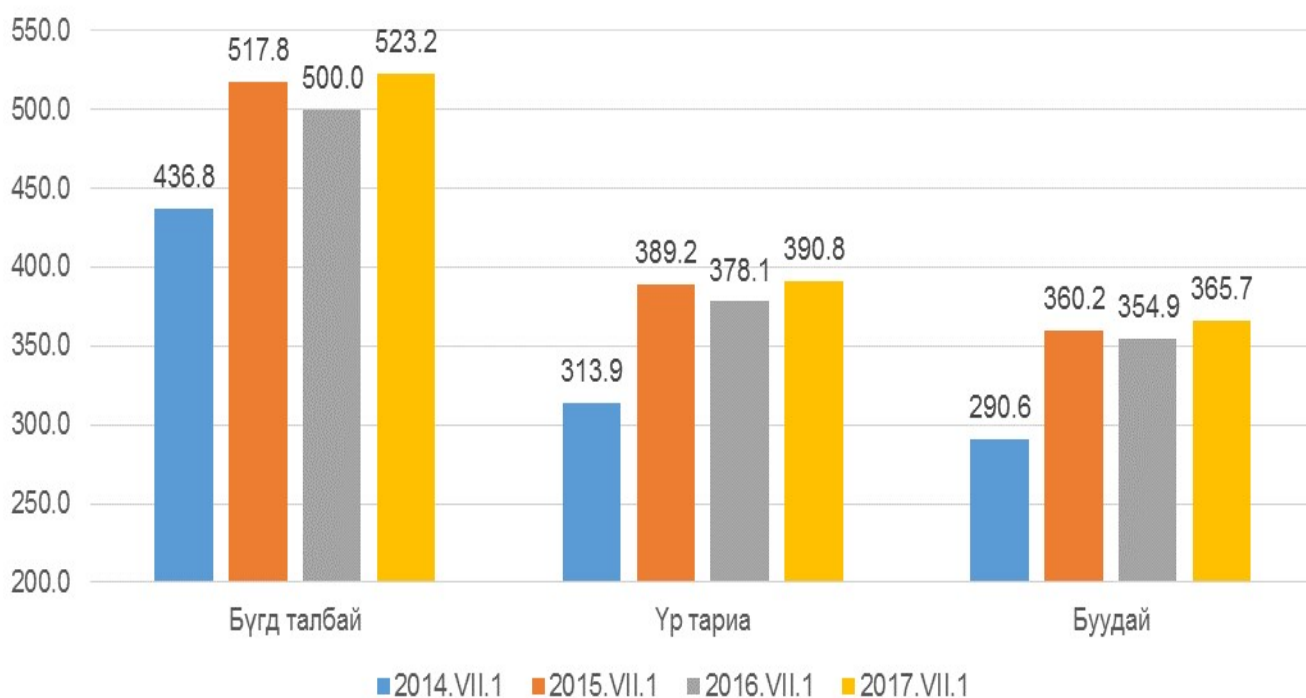
Малын төрөл	Хорогдсон том мал, мянган толгой						Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь					
	2016			2017			2016			2017		
	V	VI	I-VI	V	VI	I-VI	V	VI	I-VI	V	VI	I-VI
<b>Бүгд</b>	<b>127.7</b>	<b>69.0</b>	<b>1 236.7</b>	<b>84.1</b>	<b>79.6</b>	<b>606.1</b>	<b>0.23</b>	<b>0.12</b>	<b>2.21</b>	<b>0.14</b>	<b>0.13</b>	<b>0.98</b>
Адуу	6.6	4.3	52.7	6.1	5.3	30.2	0.20	0.13	1.60	0.17	0.15	0.83
Үхэр	11.0	4.9	119.6	8.4	7.9	64.0	0.29	0.13	3.16	0.21	0.19	1.57
Тэмээ	0.1	0.2	0.7	0.0	0.2	0.4	0.03	0.04	0.20	.01	0.05	0.11
Хонь	45.6	27.2	454.0	41.3	36.7	271.8	0.18	0.11	1.82	0.15	0.13	0.98
Ямаа	64.5	32.5	609.7	28.2	29.5	239.6	0.27	0.14	2.58	0.11	0.12	0.94

## 2.ГАЗАР ТАРИАЛАН

Улсын хэмжээнд 2017 оны 7 дугаар сарын 1-ний байдлаар 523.2 мянган га талбайд тариалалт хийснээс үр тариа 390.8 мянган га-д, төмс 15.0 мянган га-д, хүнсний ногоо 8.2 мянган га-д, тэжээлийн ургамал 25.6 мянган га-д, техникийн ургамал 81.0 мянган га, эмийн ургамал 2.6 мянган га-д тариалсан байна.

Өмнөх оны мөн үеэс нийт тариалсан талбай 23.3 (4.7%) мянган га, үүнээс үр тарианых 12.8 (3.4%) мянган га, техникийн ургамлынх 14.7 (22.1%) мянган га, төмснийх 0.5 (3.5%) мянган га-аар нэмэгдэж, тэжээлийн ургамлынх 2.6 (9.2%) мянган га, хүнсний ногоо 0.1 (0.9%) мянган га, эмийн ургамлынх 2.1 (44.5%) мянган га-аар буурсан байна.

Тариалсан талбай, төрлөөр, жил бүрийн 7 дугаар сарын 1-ний байдлаар, мянган га



## 3.3 АРИМ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2016		2017 *		$\frac{2017^* \text{ I-VI}}{2016 \text{ I-VI}} \%$
		VI	I-VI	VI	I-VI	
Үхрийн мах	тн	364.3	1 023.1	742.0	1 725.4	168.6
Хонины мах	тн	300.9	942.7	857.0	1 892.6	2.0 <sup>1</sup>
Адууны мах	тн	0.0	291.0	0.0	982.4	3.4 <sup>1</sup>
Ямааны мах	тн	355.9	1 037.4	956.2	1 414.3	136.3
Өлөн гэдэс	мян. гогцоо	40.8	349.4	75.5	267.8	76.6
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	тн	427.5	2 165.1	369.2	2 161.1	99.8
Шингэн сүү	мян.л	2 096.4	15 314.6	2 569.8	16 938.4	110.6
Тараг	мян.л	580.2	4 222.2	785.5	5 113.1	121.1
Зайрмаг	мян.ш	2 646.6	7 447.1	5 103.9	16 485.3	2.2 <sup>1</sup>
Аарц, бяслаг	тн	14.1	44.5	16.7	58.0	130.3
Дээд гурил	тн	4 191.7	20 723.8	4 840.4	23 036.5	111.2
Нэгдүгээр гурил	тн	11 536.8	63 446.2	9 937.6	72 666.0	114.5
Хоёрдугаар гурил	тн	1 053.7	7 610.9	1 581.1	9 620.8	126.4
Талх	тн	2 090.6	10 955.5	2 018.1	10 796.4	98.5
Нарийн боов	тн	1 412.7	7 793.9	1 475.3	8 182.7	105.0
Бялуу	тн	72.9	415.8	113.4	690.7	166.1
Чихэр	тн	1.6	21.4	2.7	31.2	145.8
Жигнэмэг	тн	39.8	227.2	21.3	181.4	79.8
Спирт	мян.л	768.2	4 236.0	717.5	4 587.6	108.3
Архи	мян.л	2 333.6	10 954.6	2 076.6	12 284.9	112.1
Дарс	мян.л	12.3	26.2	4.2	25.7	98.1

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

үргэлжлэл

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2016		2017 *		$\frac{2017^{* I-VI}}{2016^{I-VI}} \%$
		V	I-V	V	I-V	
Шар айраг	мян.л	8 160.8	36 883.8	8 845.1	41 871.8	113.5
Цэвэр ус	мян.л	6 408.0	26 989.9	6 388.1	27 883.2	103.3
Амтат ус, ундаа	мян.л	15 478.7	58 525.0	17 755.1	71 134.4	121.5
Жүүс	мян.л	5 957.9	26 111.7	8 009.9	34 519.5	132.2
Хивс	мян.м <sup>2</sup>	58.2	239.8	36.6	206.2	86.0
Ноолууран сүлжмэл эдлэл	мян.ш	67.1	355.0	56.6	435.5	122.7
Самнасан ноолуур	тн	92.3	323.8	91.3	402.5	124.3
Эсгий	мян.м	12.3	31.0	13.3	39.4	127.1
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	0.9	7.3	2.6	23.6	3.2 <sup>1</sup>
Нэхий дээл	ш	1 828.0	3 863.0	800.0	8 120.0	2.1 <sup>1</sup>
Савхин гутал, ботинк	мян.хос	1.3	12.6	0.8	10.0	79.3
Барилгын модон хаалга, цонх	м <sup>2</sup>	322.1	2 427.7	514.8	1 566.0	64.5
Вакуум цонх, хаалга	м <sup>2</sup>	2 560.5	9 438.3	3 085.0	11 042.3	117.0
Зүсмэл материал	м <sup>3</sup>	163.7	4 258.7	693.7	4 622.9	108.6
Дэвтэр	мян.ш	833.8	5 896.7	1 403.7	7 477.3	126.8
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	96.5	598.6	189.3	829.4	138.6
Сонин	сая.х.д.х	6.5	19.8	3.9	15.6	79.1
Ном	сая.х.д.х	4.6	28.7	2.3	16.7	58.4

Тайлбар: \* - Урьдчилсан гүйцэтгэл

<sup>1</sup> - Дахин

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ГАЗАР

## 4.ЭКСПОРТЫН ЗАРИМ НЭРИЙН БАРАА

мян. ам доллар

Зарим нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2015 I-VI		2016 I-VI		2017 * I-VI	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар
Адууны мах	т	1 278.9	2 789.0	2 071.9	3 849.5	5 801.1	9 283.5
Хөлдүү загас	т	63.1	85.9	15.0	20.2	-	-
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	40.3	61.3	5.6	30.8	89.7	83.1
Богийн өлөн гэдэс	т	250.2	5 051.1	262.8	3 821.6	248.4	3 598.9
Адууны дэл, сүүл	т	117.5	355.8	493.8	1 185.6	503.1	674.0
Үхэр, адууны боловсруулсан шир	сая дм <sup>2</sup>	37.1	4 631.2	48.7	5 658.7	65.8	6 992.5
Үхэр, адууны боловсруулаагүй шир	мян.ш	117.9	1 799.4	346.2	6 897.5	118.4	2 032.0
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм <sup>2</sup>	57.8	5 253.3	16.0	1 034.5	16.4	705.3
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм <sup>2</sup>	59.1	5 842.4	38.8	2 969.6	86.7	4 529.4
Бохир ноолуур	т	3 142.1	127 057.2	3 677.0	133 545.0	4 096.9	163 412.2
Самнасан ноолуур	т	181.6	14 564.7	171.8	11 041.7	177.5	12 371.6

Тайлбар: \* - Урьдчилсан гүйцэтгэл



## 5.ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА

мян. ам доллар

Зарим нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2015 I-VI		2016 I-VI		2017 * I-VI	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар
Өндөг	мян.ш	28 376.5	2 180.5	43 891.6	2 871.8	57 016.7	3 782.7
Тахиа, шувуудын мах ба дайвар бүтээгдэхүүн	т	2 834.1	5 289.2	2 832.3	4 950.4	4 313.7	6 892.0
Гахайн мах, өөх	т	2 648.7	3 377.3	1 761.0	2 637.0	2 714.9	4 415.4
Төмс	т	11 554.2	2 363.2	366.7	146.1	67.4	30.6
Байцаа	т	13 196.2	2 568.2	14 640.5	2 972.2	17 630.8	3 569.5
Сонгино, сармис	т	5 817.6	1 516.1	7 780.3	1 730.5	6 155.1	1 900.5
Алим, лийр	т	6 832.2	3 120.8	6 106.9	3 412.3	6 666.8	3 955.4
Ногоон цай	т	1 101.5	999.8	994.0	918.5	692.9	546.3
Цагаан будаа	т	11 807.7	7 663.1	12 139.5	7 416.9	15 747.6	9 261.4
Шар будаа	т	845.2	294.4	806.2	223.6	1 139.1	310.1
Улаан буудай	т	13 267.7	2 880.1	135 855.2	28 321.1	312.7	138.9
Гурил	т	8.5	2 656.7	26.4	7 142.6	-	-
Ургамлын тос	т	4 500.3	4 621.3	4 177.5	4 108.8	5 532.2	5 227.5
Маргарин	т	2 525.5	2 315.2	2 870.5	2 409.7	3 100.8	3 023.0
Элсэн чихэр	т	20 638.0	9 944.9	24 038.2	11 339.5	22 972.3	11 718.2
Хатуу чихэр	т	2 246.9	3 767.8	1 702.3	2 908.3	2 649.7	4 245.7
Амтлаг гурилан зүйлс	т	6 247.1	12 619.7	5 733.6	11 588.5	6 423.1	13 297.3

үргэлжлэл

Зарим нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2015 I-VI		2016 I-VI		2017 * I-VI	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн, мянган америк доллар
Өтгөрүүлсэн, хуурай сүү, цэцгий	т	1 434.3	3 035.7	858.0	1 661.2	2 067.2	5 297.5
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	7 568.1	6 284.4	8 596.3	6 652.6	9 404.5	6 259.5
Согтууруулах ундаа	мян.л	8 349.1	6 251.3	8 005.8	6 546.9	3 901.4	5 624.6
Шар айраг	мян.л	7 874.0	3 254.4	7 418.2	2 795.0	3 197.2	1 727.2
Янжуур	сая ш	971.9	25 217.5	987.4	22 661.3	1442.7	25 970.3
Дүнсэн тамхи	т	151.2	844.1	170.1	966.2	113.4	644.1

Тайлбар: \* Урьдчилсан гүйцэтгэл

### 6.ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийн мэдээгээр 2017 оны 6 дугаар сард үхрийн 2 метрээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Ховд, Говьсүмбэр, Дундговь аймагт хамгийн бага буюу 15.0-19.0 мянган төгрөг; Архангай, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Төв аймагт хамгийн их буюу 35.0-40.0 мянган төгрөг; адууны ширний дундаж үнэ Өвөрхангай, Завхан, Ховд, Баянхонгор, Өмнөговь аймагт хамгийн бага буюу 10.0-15.0 мянган төгрөг; Баян-Өлгий аймагт хамгийн их буюу 25.0 мянган төгрөг; ямааны 1 килограмм цагаан ноолуурын үнэ Дорнод, Хэнтий, Архангай, Сэлэнгэ, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 35.0-40.0 мянган төгрөг; Говь-Алтай, Өмнөговь, Өвөрхангай аймагт хамгийн их буюу 61.0 мянган төгрөг байна.